

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Πλατεία 25^{ης} Μαρτίου 6,
45221, Ιωάννινα
Ηλ. Δ/ση: efaioa@culture.gr
Τηλέφωνα: 26510 39580, 25989
Πληροφορίες: Π. Δημητρακοπούλου

ΠΡΟΣ:

1. ΒΑΣΙΛΕΙΟ Ι. ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Πολιτικό Μηχανικό
Α. Κύργιου 6
Ιωάννινα
v.antoniou.10@hotmail.com
2. ΡΑΠΤΗ Δ. ΣΕΒΑΣΤΗ
Πολιτικό μηχανικό
Δωδώνης 2
Ιωάννινα
sevrapti@gmail.com
3. ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΧΡ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
Πολιτικό μηχανικό
Γ. Κύργιου 6
Ιωάννινα
anast.dimitris@gmail.com

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Υποβολής οικονομικής προσφοράς για την εκτέλεση άμεσων μέτρων αποκατάστασης της απόληξης και τοιχοποιίας του μιναρέ στο Φετιχιέ Τζαμί της Ακρόπολης Ιτς Καλέ Κάστρου Ιωαννίνων.

Παρακαλούμε όπως μας υποβάλλετε προσφορά, συμπληρώνοντας το συνημμένο έντυπο προσφοράς που ακολουθεί, για την εκτέλεση άμεσων μέτρων αποκατάστασης της απόληξης και τοιχοποιίας του μιναρέ στο Φετιχιέ Τζαμί της Ακρόπολης Ιτς Καλέ Κάστρου Ιωαννίνων, **σύμφωνα με τις απαιτήσεις και προδιαγραφές που αναγράφονται στην Τεχνική Έκθεση που ακολουθεί**, έως του ποσού 29.500,00 € (Είκοσι εννέα χιλιάδων πεντακοσίων Ευρώ), συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. 24%, (οι τιμές θα είναι χωρίς ΦΠΑ και με ΦΠΑ).

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΑΜΕΣΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΛΗΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΙΧΟΠΟΙΙΑΣ ΤΟΥ ΜΙΝΑΡΕ ΣΤΟ ΦΕΤΙΧΙΕ ΤΖΑΜΙ
ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ ΙΤΣ ΚΑΛΕ

Σκοπός της παρούσας τεχνικής έκθεσης είναι η λήψη άμεσων μέτρων για την αποκατάσταση της απόληξης του μινारे και της λιθοδομής του καθώς παρατηρείται εισροή υδάτων στο εσωτερικό του κορμού του μινारे και φθορές στην τοιχοποιία του.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Φετιχιέ τζαμί βρίσκεται στο νοτιοανατολικό άκρο της ακρόπολης Ιτς Καλέ στο Κάστρο Ιωαννίνων (εικ.1-2) στην ίδια θέση που βρίσκονταν ο ναός του ταξιάρχη Μιχαήλ προστάτη των ηγεμόνων της Ηπείρου.¹ Στα 1596-7 έγινε προσπάθεια να κατασκευαστεί μιναρές μετατρέποντας το ναό του ταξιάρχη

¹ Σύντομη περιγραφή του Φετιχιέ τζαμιού δίνεται από τον περιηγητή Εβλιγιά. «Προς τα νοτιοανατολικά αυτού του τζαμιού (του Ασλάν δηλαδή), αφού περπατήσαμε για πεντακόσια βήματα μέσα στους μαχαλάδες, βρίσκεται το Φετιχιγιέ τζαμί..., ένα αρχαίο τέμενος με σαμαρωτή οροφή, ολότελα κεραμοσκέπαστο με πέτρινο μιναρέ, που προηγουμένως ήταν εκκλησία. Είναι κι αυτό ένα τζαμί ολόλαμπρο σε μία γωνία του κάστρου πάνω σε απόκρημνο βράχο, με πλάτος εξήντα πόδια και μήκος εκατό». ΚΟΚΚΟΛΑΚΗΣ 1991, 327.

Μιχαήλ σε τζαμί, προσπάθεια που όπως φαίνεται δεν πραγματοποιήθηκε μέχρι την οριστική έξωση των χριστιανών από το κάστρο στις αρχές του 17ου αι.² Έτσι μετά την υποταγή των Ιωαννίνων στους Τούρκους στον ίδιο χώρο λειτούργησε μουσουλμανικό θρησκευτικό ίδρυμα, το οποίο και ονομάστηκε Φετιχίε, δηλαδή «της κατάκτησης».³

Το τέμενος ανακαινίστηκε το 1770.⁴ Ο Αλή Πασάς κατασκεύασε το υπάρχον, σήμερα, τζαμί στα τέλη του 18ου αιώνα.⁵ (εικ.3) Το Φετιχίε τζαμί ανεγέρθηκε ως τύπος μιας οργανικής μονάδας με προστώο στα δυτικά και βόρεια που έχει καταστραφεί αλλά διατηρείται το κριπιδωμά του και αποτέλεσε κέντρο θρησκευτικής ζωής στην ακρόπολη όλο τον 18ο αιώνα, ενώ εξυπηρετούσε τις θρησκευτικές ανάγκες της αυλής του Αλή Πασά. (εικ.4) Ο ζωγραφικός διάκοσμος, που διασώζεται σε δύο τουλάχιστον στρώματα στον θόλο και τμήματα του μιχράμπ με ενσωματωμένα αρχιτεκτονικά μέλη βυζαντινού τέμπλου, είναι εξαιρετικός με πολύχρωμες με συνθέσεις λουλουδιών, καρπών και βλαστών, που συνδυάζονται με διάφορα γεωμετρικά σχέδια. (εικ.5) Το μνημείο, μετά από αναστηλωτικές εργασίες και εργασίες συντήρησης των τοιχογραφιών που φέρει στο εσωτερικό, είναι σήμερα επισκέψιμο στο κοινό και φιλοξενεί έκθεση εποπτικού υλικού που αφορά στο ίδιο το μνημείο αλλά και στην ιστορία της πόλης των Ιωαννίνων κατά την ύστερη οθωμανική περίοδο. (εικ.6)

2. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το Φετιχίε τζαμί έχει χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Πολιτισμού ως διατηρητέο μνημείο.⁶

Το τέμενος αποτελείται από την κεντρική θολοσκέπαστη αίθουσα της προσευχής, στη βόρεια πλευρά της οποίας σώζεται ξύλινος εξώστης, ενώ εξωτερικά του κτηρίου στη βόρεια και ανατολική πλευρά διακρίνεται το

² ΒΡΑΝΟΥΣΗΣ 1968, 35.

³ Παρά την ονομασία του δεν έχει επιβεβαιωθεί ότι ανεγέρθηκε στους χρόνους της κατάκτησης. ΣΜΥΡΗΣ 2000, 13 σημ. 8

⁴ Στα 1770, «... εσώζετο ολόκληρος ο ναός και αι ζωγραφίαι, πλην του αγίου βήματος. Τότε δε όπου εκροτήθη ο πόλεμος των Ρώσων μετά των Τούρκων, επί της βασιλείας Σουλτάν Μουσταφά και Αικατερίνης Βας, εχάλασαν οι Τούρκοι το περισσότερον μέρος του ναού και το υπόλοιπον το μετεσχημάτισαν εις τζαμί και το εσκέπασαν επάνω με μολύβι.» Χειρόγραφο Κοσμά Μπαλάνου στο ΒΡΑΝΟΥΣΗΣ 1968, 52-56.

⁵ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ 2008, 97.

⁶ ΠΔ 11-6-1925, ΦΕΚ 152/Α/16-6-1925, ΥΑ 15794/19-12-1961, ΦΕΚ 35/Β/2-2-1962

κρηπίδωμα του προστώου του τζαμιού (ρεβάκ), το οποίο σωζόταν έως και τα μέσα του 20ου αιώνα (εικ.7). Η αίθουσα προσευχής έχει εξωτερικές διαστάσεις 11,54X11,85 μ. και το προστώο έχει μέσο πλάτος 4,20 μ. Εσωτερικά του τεμένους και σε ολόκληρο το μήκος της δυτικής όψης αναπτύσσεται ο ξύλινος εξώστης, που στηρίζεται σε δύο κίονες και στην τοξοστοιχία που τους ενώνει. (εικ.8)

Στο νότιο τμήμα του κτιρίου, που σύμφωνα με τα μουσουλμανικά έθιμα είναι στραμμένο προς τη Μέκκα, ανοίγεται η ιερή κόγχη του τεμένους, το μιχράμπ, που φέρει εντυπωσιακό γύψινο διάκοσμο, ενώ στο κέντρο του επιστυλίου αναγράφεται η βεβαίωση της ισλαμικής πίστης: «Ένας ο Θεός και ο Μωάμεθ ο προφήτης αυτού». (εικ.9)

Την αρχιτεκτονική του τεμένους συμπληρώνει ο μιναρές από τον οποίο ανακοινώνεται η πρόσκληση για προσευχή, ο οποίος στα περισσότερα τεμένη των Ιωαννίνων τοποθετείται στη νοτιοδυτική γωνία της κεντρικής αίθουσας, με τρόπο ώστε ο όγκος του να προεξέχει εξωτερικά του κτηρίου. Η πρόσβαση στο μιναρέ γίνεται τόσο από το ισόγειο, όσο και από το ξύλινο πατάρι με ενιαία λίθινη σκάλα ανόδου. (εικ.10)

Ο λίθινος μιναρές φέρει οξυκόρυφη απόληξη και λίθινο εξώστη. Η σκάλα ανόδου ξεκινά περιστροφικά από το ισόγειο κάτω από τον εξώστη, δίνει πρόσβαση στο ξύλινο εξώστη (dikka) και συνεχίζει μέχρι τον εξώστη που βρίσκεται επάνω από τα 2/3 του ύψους του. Ο κορμός του μιναρέ καθώς και ο άξονας του κλιμακοστασίου στον πυρήνα του είναι κατασκευασμένοι από λιθοδομή. (εικ.11)

Στους λίθους ορθογώνιου τμήματος πάνω από τη βάση του μιναρέ βρίσκονται εντοιχισμένα τέσσερα λιθανάγλυφα,⁷ όπου σε κάθε ένα από αυτά είναι λαξευμένες παραστάσεις που πιθανόν συμβολίζουν τις τέσσερις θρησκείες. Ένα κτίριο σαν εκκλησία για να αναπαραστήσει το Χριστιανισμό. Το Πυθαγόρειο σήμα του Μυστικισμού που υιοθέτησε αργότερα ο Σιωνισμός. Ένα άνθος που συμβολίζει το Βουδισμό. Ένας μιναρές για το θρήσκευμα των Μουσουλμάνων. (εικ.12)

⁷ ΣΜΥΡΗΣ 2000, 60-61.

3. ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΙΝΑΡΕ

Ο μιναρές του Φετιχιέ τζαμιού είναι λίθινη κατασκευή συνολικού ύψους περίπου 23,50μ. και μέση διάμετρο 1,5μ. Στην αρχική ορθογώνια κάτοψη του μιναρέ ενσωματώνεται εσωτερικά κυκλική λίθινη σκάλα, που μετατρέπεται βαθμηδόν σε κυκλική.

Ο μιναρές διαμορφώνεται σε τρία σκέλη. Το πρώτο σκέλος είναι ένα ορθογώνιο παραλληλεπίπεδο με βάση στην έδρασή του, διαστάσεων 2,20Χ2,40μ. και ύψος περίπου 6,70μ.. Το σκέλος αυτό είναι εμφανές στα δυτικά και νότια, ενσωματώνεται στα βόρεια με την λιθοδομή της κρηπίδας του προστώου και στα ανατολικά με το εσωτερικό του κτηρίου. Το δεύτερο σκέλος αποτελεί το τμήμα προσαρμογής με ύψος 1,70μ. και προβάλλει έξω από τον κτηριακό όγκο. Τέλος το τρίτο σκέλος που αποτελεί το κυρίως εμφανές τμήμα είναι ένας κόλινος κώνος ύψους 12,90μ. με διάμετρο βάσης 1,68μ. και διάμετρο στέψης 1,44μ. Το σκέλος αυτό φέρει και τον εξώστη του μιναρέ. Ο μιναρές στέφεται με έναν ορθό κανονικό κώνο διαμέτρου βάσης 1,45μ. και ύψους 3,40μ. περίπου (χωρίς την ακίδα του αλεξικέραυνου) (εικ.13) Το φως εισέρχεται από μικρού πλάτους στενόμακρα ανοίγματα στο σώμα του μιναρέ και ένα άνοιγμα παραθύρου στα ανατολικά.

Ο φέρων σκελετός του κώνου της στέγασης (κωνική απόληξη) είναι κατασκευασμένος από εγχώρια ξυλεία με κεντρική βασική κατακόρυφη διατομή – ορθοστάτης - διαστάσεων 0,15μ. Χ 0,09μ. και περιμετρικές κεκλιμένες διαστάσεων 0,11μ. Χ 0,07μ. Για την ομαλοποίηση της περιμέτρου που αφορά την προσαρμογή στην καμπύλη της εξωτερικής επιφάνειας του κώνου (καμπυλοποίηση) χρησιμοποιούνται ξύλινα στοιχεία (ορθογωνικές διατομές μικρότερων διαστάσεων) με σχετική επεξεργασία.

Η πάκτωση του κεντρικού άξονα (0,15μ. Χ 0,09μ.) πρέπει να πραγματοποιείται στο κτίσιμο με λίθους μίας κόλινης πυραμίδας-κώνου στην βάση της στέγης που εδράζεται στην ανώτατη στάθμη του μιναρέ. Η σύνδεση της κεντρικής ξύλινης διατομής με τις αντίστοιχες περιμετρικές πραγματοποιείται με ήλους και ξύλινα στοιχεία διαφόρων διατομών έτσι ώστε να αποτελούν χωροδικτύωμα τουλάχιστον στα κατώτατα σημεία της στέγης όπου και το εύρος της κατασκευής δεν επιτρέπει την επαφή του κεντρικού

άξονα και των περιμετρικών. Στην απόληξη του κώνου και με σκοπό την σταθεροποίηση αλλά και τη βέλτιστη προσαρμογή των καμπύλων στην οξεία γωνία της κατασκευής, ο σκελετός επικαλύπτεται από μικρές σανίδες.

Η κατασκευή έχει επικάλυψη από φύλλα μόλυβδου και επεμβάσεις με φύλλα ψευδαργύρου τα οποία προσαρμόζονται στην καμπύλη της κατασκευής, και στερεώνονται στον ξύλινο φορέα με ήλους. Η μεταξύ τους προσαρμογή γίνεται με αλληλοεπικάλυψη και κατάλληλο δίπλωμα που εξασφάλιζε την συναρμογή και την υδατοστεγανότητα της επικάλυψης.

Στην κορυφή της κατασκευής είναι τοποθετημένη ακίδα αντικεραυνικής προστασίας συνολικού ύψους (με την ακίδα) περίπου 1,00μ η οποία είναι τοποθετημένη σε μια κωνική κατασκευή από λαμαρίνα που προσαρμόζεται απολύτως στην κορυφή του κώνου της υποκείμενης κατασκευής. Η ακίδα αυτή ενώνεται με το υπόλοιπο δίκτυο αλεξικέραυνου και της γείωσης μέσω αγωγού ειδικού κράματος μετάλλου και διατομής ο οποίος διατρέχει τον κορμό του μινারে με κατάλληλα μονωτικά (κεραμικά) στηρίγματα.

4. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η απόληξη του μινারে που έχει επικάλυψη από φύλλα μόλυβδου και επεμβάσεις με φύλλα ψευδαργύρου, λόγω των τεχνικών δυσκολιών που προκύπτουν από το μεγάλο ύψος, παρέμεινε για αρκετά χρόνια ασυντήρητη, ενώ τα τελευταία χρόνια άρχισε να γίνεται εμφανές σοβαρό πρόβλημα εισροής υδάτων στο εσωτερικό του κορμού του μινারে.

Σήμερα η κατάσταση του μινারে είναι σχετικά καλή και μακροσκοπικά δεν φαίνεται να υπάρχουν δομικά προβλήματα στην λιθοδομή. Η στέψη στην απόληξη του μινারে έχει υποστεί ενδεχομένως ζημιές οι οποίες θα διαπιστωθούν και θα εκτιμηθούν όταν θα επιτευχθεί πρόσβαση.

5. ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Οι εργασίες αποκατάστασης έχουν ως εξής:

1. Αποκατάσταση της στέγης του μινারে με επιτόπου αποτύπωση και καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης, την πλήρη κατασκευή και τοποθέτηση σκελετού από ξυλεία καστανιάς και την επικάλυψη με διαμορφωμένα φύλλα μολύβδου, συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων

ικριωμάτων, της γείωσής του και των μικροϋλικών για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή.

2. Έλεγχος της αντικεραυνικής προστασίας του μιναρέ.

3. Φωτογραφική τεκμηρίωση της κατάστασής του και καταγραφή του τρόπου κατασκευής του.

Πριν την εκκίνηση οποιασδήποτε εργασίας αποκατάστασης, θα προηγηθεί η συστηματική καταγραφή και η ολοκλήρωση της φωτογραφικής και σχεδιαστικής τεκμηρίωσης της υφιστάμενης κατάστασης, όπου αυτή απαιτείται. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν προβλήματα στην λιθοδομή θα προηγηθεί καταγραφή και αρίθμηση των μελών έτσι ώστε σε περίπτωση αποξήλωσής τους να επανατοποθετηθούν, όσο από τα μέλη μπορούν να σωθούν, στις αρχικές τους θέσεις.

Για την αποκατάσταση των ζημιών στην στέγαση του μιναρέ θα πραγματοποιηθούν οι εξής εργασίες:

1. Τοποθέτηση ικριωμάτων που θα παραμείνουν μέχρι το πέρας των εργασιών εκτεινόμενων σε όλο το ύψος του μιναρέ με τα δάπεδα – στάθμες για τις προβλεπόμενες εργασίες. Τα δάπεδα εργασίας θα είναι όσα απαιτηθούν και τουλάχιστον έξι δηλαδή ένα στη βάση του, δύο στον κορμό του μιναρέ, ένα στον εξώστη, ένα στην στέψη του μιναρέ και ένα στην ανώτατη στάθμη της απόληξης, όταν αυτή επανατοποθετηθεί. Αν στην πορεία των εργασιών υπάρξει ανάγκη, θα δημιουργηθούν και άλλα δάπεδα εργασίας κυρίως για τον καθαρισμό και το αρμολόγημα εξωτερικά. Η διάταξη των ικριωμάτων θα περικλείει κυκλικά τον μιναρέ, και θα αποτελεί μια αυτοφερόμενη κατασκευή εδραζόμενη στο έδαφος, στην κρηπίδα και τη στέγη. Το ικρίωμα για την εξασφάλιση του από κεραυνούς θα γειωθεί κατάλληλα έτσι ώστε να προστατεύεται κατά τη διάρκεια των εργασιών τόσο το ίδιο όσο και το μνημείο.

2. Καθαίρεση στέγασης μιναρέ και κεραίας αλεξικέραυνου. Θα πραγματοποιηθεί καθαίρεση των επικαλύψεων, του ξύλινου φορέα και πιθανόν της λίθινης βάσης με παράλληλη αποτύπωση και φωτογραφική

τεκμηρίωση. Η ακίδα του αλεξικέραυνου θα τοποθετηθεί προσωρινά στο ικρίωμα.

3. Θα πραγματοποιηθεί τοπική αποκατάσταση των λίθων στην οροφή του μιναρέ δηλαδή της κόλουργς πυραμίδας-κώνου στην βάση της στέγας, αφού όπως προαναφέρθηκε, θα πραγματοποιηθεί η απαιτούμενη σχεδιαστική αποτύπωση και φωτογραφική τεκμηρίωση.

4. Κατασκευή φορέα στέγης από ξυλεία καστανιάς και επάλειψη με συντηρητικό μυκητοκτόνο. Θα τοποθετηθεί κεντρικός ξύλινος άξονας-ορθοστάτης από ξυλεία καστανιάς στην αρχική διάσταση (πιθανόν 0,15μ.Χ0,09μ.) και πάκτωση του στην οροφή του μιναρέ σύμφωνα με την αρχική κατασκευή.

5. Θα αποκατασταθεί— κτιστεί η οροφή του μιναρέ (λίθινη κόλουργς πυραμίδα-κώνος στην βάση της στέγης) με σκοπό της ενίσχυση της πάκτωσης του κεντρικού ξύλινου άξονα ορθοστάτη. Η συγκεκριμένη κατασκευή μετά το πέρας της θα αρμολογηθεί με κονίαμα που θα υποδειχθεί από την Υπηρεσία.

6. Θα πραγματοποιηθεί τοποθέτηση – συναρμογή των περιμετρικών ξύλινων διατομών από ξυλεία καστανιάς συνδεόμενων σε επαφή στο ανώτατο σημείο της στέγης με τις κατάλληλες εντορμίες με τον κεντρικό ξύλινο άξονα ορθοστάτη με την χρήση ανοξείδωτων στριφωνιών. Θα παρεμβληθούν ξύλινα στοιχεία διαφόρων διατομών (σύμφωνα με την αρχική κατασκευή) από ξυλεία καστανιάς έτσι ώστε να αποτελούν χωροδικτύωμα και αυτά συνδεόμενα με τον κεντρικό ορθοστάτη και τις περιμετρικές ξύλινες διατομές με την χρήση ανοξείδωτων στριφωνιών.

7. Θα τοποθετηθούν τα απαιτούμενα ξύλινα στοιχεία για την ομαλοποίηση – καμπυλοποίηση της περιμέτρου από ξυλεία καστανιάς με την χρήση ανοξείδωτων στριφωνιών.

8. Σε όλα τα ξύλινα στοιχεία θα εφαρμοστεί πριν την τοποθέτηση τους συντηρητικό βερνίκι ξύλου σε δύο στρώσεις.

9. Μετά το ολοκλήρωση της κατασκευής του ξύλινου φορέα ακολουθεί η εφαρμογή φύλλων μολύβδου πάχους 2mm σε όλη την επιφάνεια του γεωμετρικού σχήματος της στέγης. Τα φύλλα μολύβδου θα έχουν διαστάσεις ίδιες με τις αρχικά καταγεγραμμένες τόσο σε μήκος όσο και σε πλάτος και θα στερεώνονται με κατάλληλα ανοξείδωτα στριφώνια με ελαστικό παρέμβυσμα για την αποτροπή της εισροής νερού στον ξύλινο σκελετό και θα ενώνονται μεταξύ τους επικαλυπτόμενα και με διπλωμένα τα άκρα τους σύμφωνα με την αρχική μεθοδολογία (κυλινδρικό δίπλωμα)
10. Θα κατασκευαστεί και θα τοποθετηθεί στον ολοκληρωμένο ξύλινο κώνο της απόληξης του μιναρέ, κωνικό καπάκι από γαλβανισμένη λαμαρίνα 2mm, στις διαστάσεις της αρχικής κατασκευής, με τοποθετημένη την ακίδα αντικεραυνικής προστασίας και θα αποκατασταθεί η συνέχεια του αγωγού με την ένωσή του με την γείωση του κλωβού. Αν απαιτείται, θα πραγματοποιηθούν εργασίες αντικατάστασης ή αποκατάστασης των στηριγμάτων του αγωγού στον λίθινο κορμό του μιναρέ και στα σημεία της αρχικής στερέωσης. Η αντικεραυνική προστασία θα μετρηθεί με κατάλληλο όργανο, προκειμένου να διαπιστωθεί η λειτουργία της και η γείωσή της.
11. Θα πραγματοποιηθεί έλεγχος όλων των λίθινων στοιχείων εξωτερικά και εσωτερικά.
12. Θα πραγματοποιηθούν επισκευές λιθοσωμάτων λίθινου φορέα μιναρέ.
13. Θα πραγματοποιηθεί αρχικά υδροβολή του λίθινου φορέα του μιναρέ εξωτερικά.
14. Καθαίρεση αρμολογημάτων του λίθινου φορέα του μιναρέ εξωτερικά.
15. Θα πραγματοποιηθούν αρμολογήματα ειδικής σύνθεσης που θα υποδειχθούν από την Υπηρεσία.

16. Θα γίνει συμπλήρωση αρμολογημάτων εσωτερικά όπου απαιτείται σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.

17. Θα κατασκευαστεί και τοποθετηθεί νέα θύρα στον εξώστη από ξυλεία καστανιάς

18. Θα πραγματοποιηθεί στεγανοποίηση συναρμογών λίθινου φορέα μιναρέ και στέγης τζαμιού.

19. Αποκατάσταση λίθων εσωτερικά στη σκάλα του μιναρέ με εφαρμογή ριζοοπλισμών, όπου απαιτείται η διάτρηση οπών (με ειδικά τρυπάνια, τους τάξεως των 16-30 mm), η εισαγωγή ράβδων οπλισμού (διαμέτρου Φ8-14 mm) σε αυτές και εν συνεχεία η πλήρωση των οπών με κονίαμα

Στο τέλος των εργασιών θα αφαιρεθούν και θα απομακρυνθούν τα ικριώματα και τα πάσης φύσεως άχρηστα υλικά.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΡΑΝΟΥΣΗΣ. Λ., 1968. *Ιστορικά και τοπογραφικά του Μεσαιωνικού κάστρου των Ιωαννίνων*. Ε.Η.Μ..

ΕΡΓΟΛΑΒΟΣ Σ., 1995. *Εβλιγιά Τσελεμπί. Ταξίδι στην Ήπειρο. Ένα αποκαλυπτικό ντοκουμέντο του 17ου αιώνα*, Ιωάννινα.

ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ Κ., Σειρά άρθρων για τα τζαμιά των Ιωαννίνων, Εφημερίδα Ιωαννίνων ΗΠΕΙΡΟΣ, φυλ.25-7 μέχρι 19-10-1924

ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ Κ., ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ Μ. ΠΡΩΤΟΣΥΓΓΕΛΟΣ Α., 1924. Εφημερίδα Ιωαννίνων «ΗΠΕΙΡΟΣ», (αρ. φύλλων 30/7-8,20,24 27/8-3,5,7,26 28/9-1,3,8,12,17 μέχρι 19-10-1924).

ΚΑΝΕΤΑΚΗΣ Γ., 1991. *Το Κάστρο, συμβολή στην πολεοδομική ιστορία των Ιωαννίνων* (διδ. διατριβή), Αθήνα.

ΚΟΚΚΟΛΑΚΗΣ Μ., 1991. «Ο Εβλιγιά Τσελεμπή στα Ιωάννινα» περ. Σκουφάς, Τόμος Η', 1991/1 Τεύχη 74-75, 323-339.

ΚΟΥΡΜΑΝΤΖΗΣ Γ., 1987. Από τη Βυζαντινή στην Οθωμανική πόλη (15ος - 18ος αιώνας). Πρακτικά διεθνούς συνεδρίου ιστορίας: Ήπειρος, κοινωνία - οικονομία 15ος - 20ος αι. Γιάννενα 4-7 Σεπτ. 1985 (), 15-25.

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Ι., 1971. *Ηπειρωτικά μελετήματα*. Τόμος Α. σ. 73-79.

ΞΥΓΓΟΠΟΥΛΟΣ Α., 1926. Μεσαιωνικά Μνημεία Ιωαννίνων (Β' Τα τούρκικα μνημεία) ΗΧ 1, 296-303.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Β., 2008. «Κάστρο Ιωαννίνων», Η οθωμανική αρχιτεκτονική στην Ελλάδα, ΥΠΠΟ ΙΔΒΜΑ, Αθήνα, σ. 168.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Β. (επιμ.), 2009. *Μνημεία των Ιωαννίνων*, Ιωάννινα.

ΣΜΥΡΗΣ Γ., 2000. Τα μουσουλμανικά τεμένη των Ιωαννίνων και η πολεοδομία της οθωμανικής πόλης, *Ηπειρωτικά Χρονικά* τόμος 34, 9-90, Ιωάννινα.

ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ Αι., (επιμ.), 2009. *Η συντήρηση και η αποκατάσταση των οθωμανικών μνημείων στην Ελλάδα*, ΑΙΜΟΣ-ΕΜΜΑΒΙΠ, Θεσσαλονίκη.

ABOUSEIF D., 2010. *The Minarets of Cairo: Islamic Architecture from Arab Conquest to the End of the Ottoman Period*, London

BLOOM. J., 1989. *Minaret, Symbol of Islam*, Oxford.

FRISHMAN M., KHAN HASAN-UDDIN, (Eds), 2002. *The Mosque: History, Architectural Development & Regional Diversity*, London.

FRISHMAN M., 1994. Islam and the Form of the Mosque. In: Frishman, M, Khan, H. (eds), The Mosque, London, pp. 14-42.

GRUBE E. J., 1995. *Architecture of the Islamic World: Its History and Social Meaning*, London.

GÜNAY R., 2006. *Sinan: The Architect and His Works*, Istanbul

POUQUEVILLE F.C.H.L., 1825. *Voyage de la Grece*, Paris.

Πολεοδομικός χάρτης του Barbie du Bocage πριν το 1815, δημοσιευμένος και σχολιασμένος στο ΚΑΝΕΤΑΚΗΣ 1991. Το κάστρο συμβολή στην πολεοδομική ιστορία των Ιωαννίνων.

Πολεοδομικός χάρτης των Ιωαννίνων του 1902. Ε. Ντάτση. «Ενας άγνωστος πολεοδομικός χάρτης των Ιωαννίνων. 1902.

ΝΤΑΤΣΗ Ε., 1987. «Ενας άγνωστος πολεοδομικός χάρτης των Ιωαννίνων του 1902», Ήπειρος 15ος-20ός αιώνας. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου Ιστορίας. Ήπειρος, Κοινωνία-Οικονομία 15ος - 20ός αι. (Γιάννινα 1985), 91-108.

Ο ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

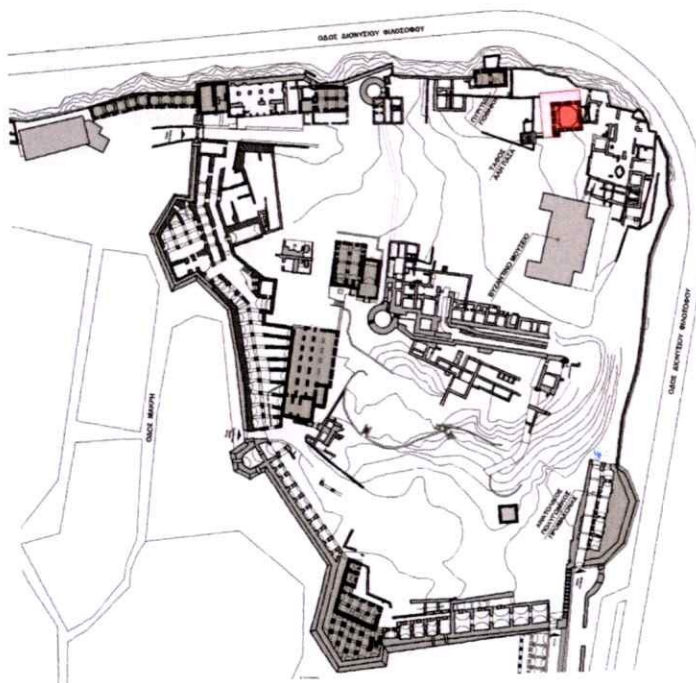
ΤΣΑΚΟΥΜΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑΣ
ΕΦΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΕΣ

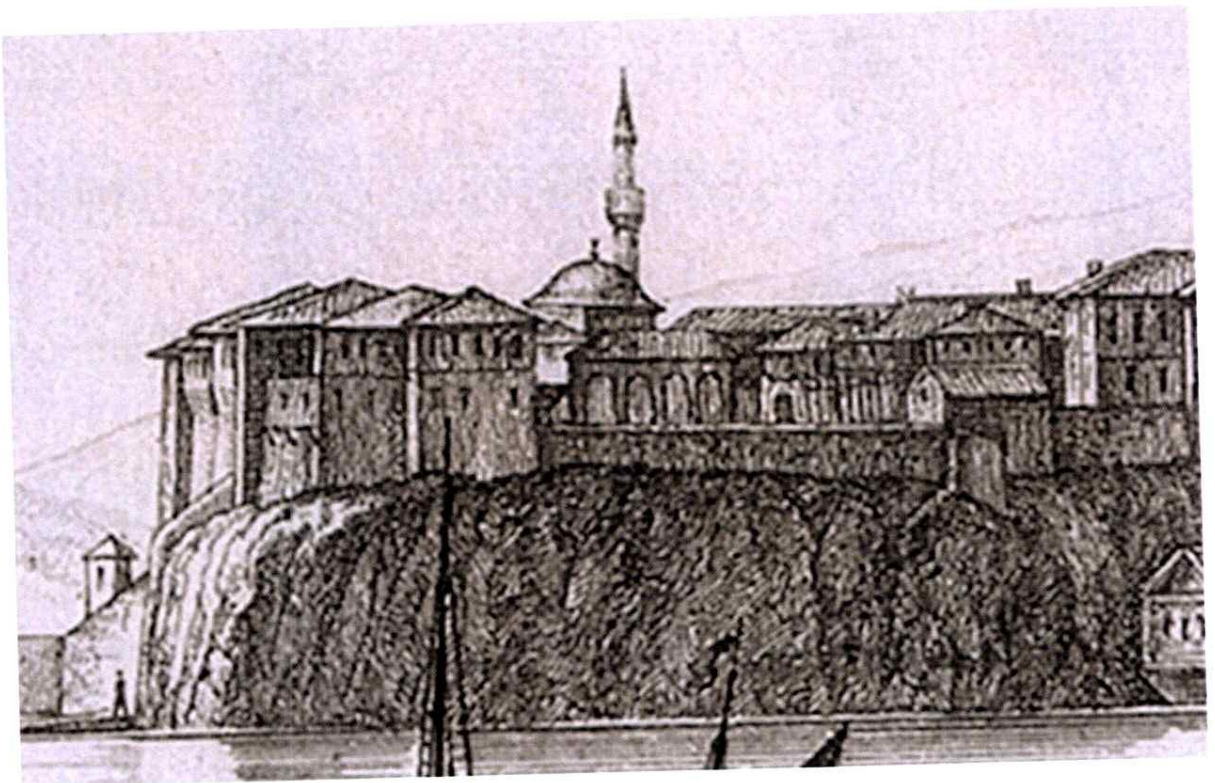
ΕΙΚ.1 Το Φετιχιέ τζαμί στη ΝΑ γωνία της ακρόπολης Ιτζ Καλέ στο Κάστρο Ιωαννίνων.

ΕΙΚ.2 Τοπογραφικό ακρόπολης Ιτζ Καλέ με το Φετιχιέ τζαμί στη ΝΑ γωνία.

εικ.3 Το Φετιχιέ τζαμί ο τάφος του Αλή Πασά.

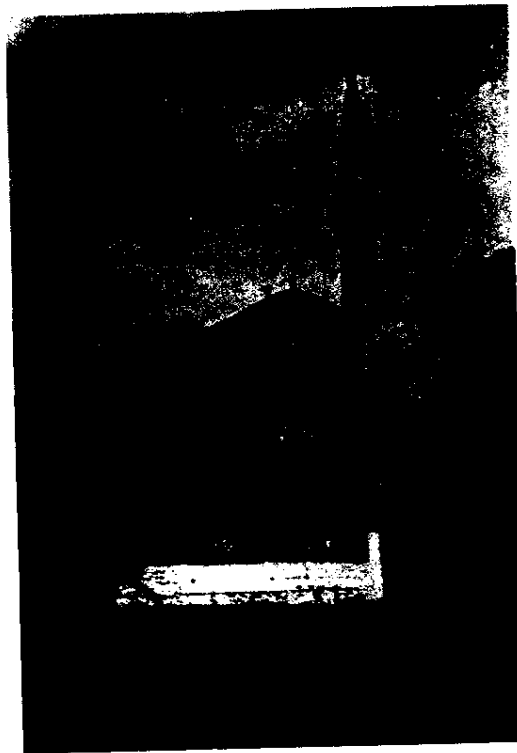
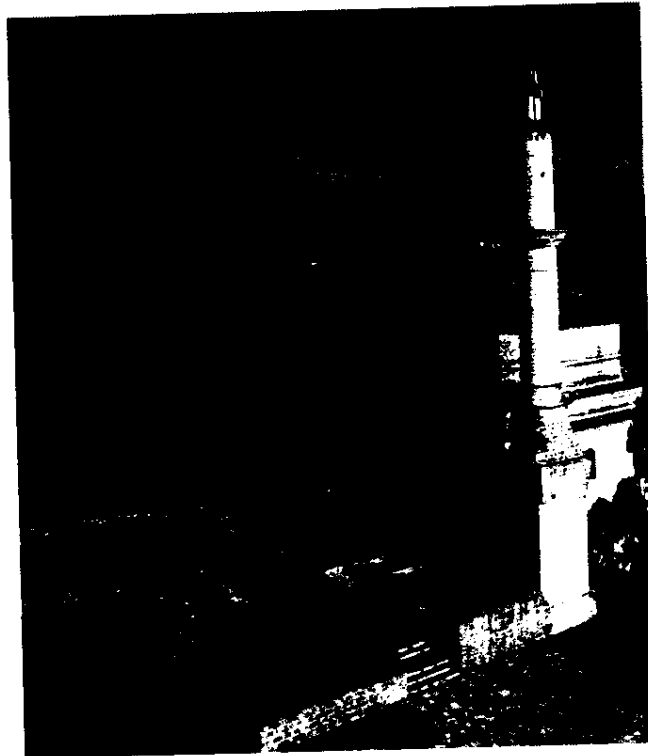
εικ.4 Το Φετιχιέ τζαμί σε λεπτομέρεια λιθογραφίας του L. Dupre.

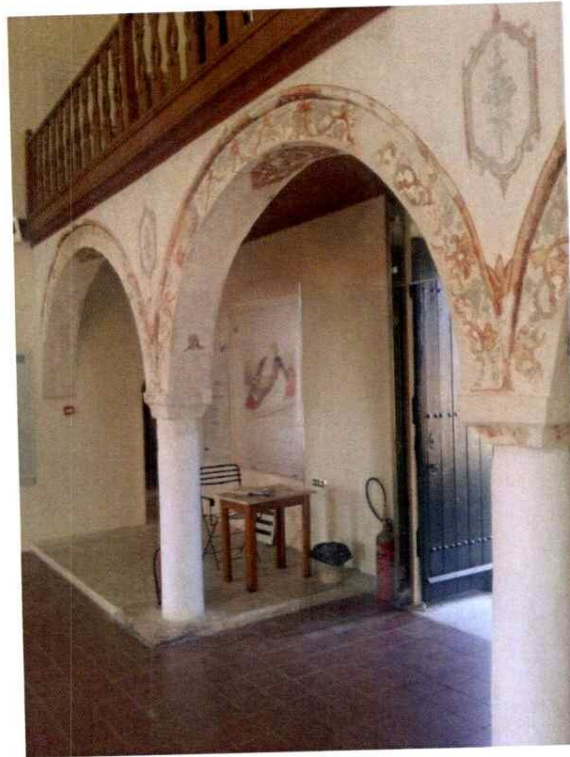
εικ.5 Τοιχογραφίες στο Φετιχιέ τζαμί.

εικ.6 Αναστηλωτικές εργασίες και έκθεση εποπτικού υλικού στο Φετιχιέ τζαμί.

εικ.7 Το κρηπίδωμα του προστώου του τζαμιού (ρεβák) και το προστώο σε φωτογραφία πριν το 1939.

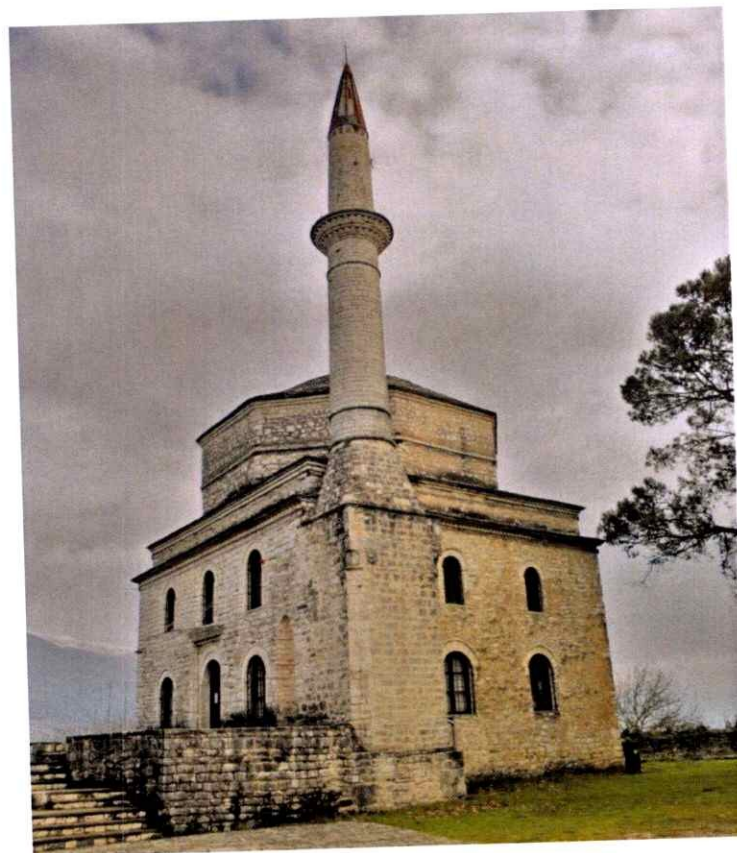
εικ.8 Ο ξύλινος εξώστης στο Φετιχιέ τζαμί.

εικ.9 Το μιχράμπ στο Φετιχιέ τζαμί.

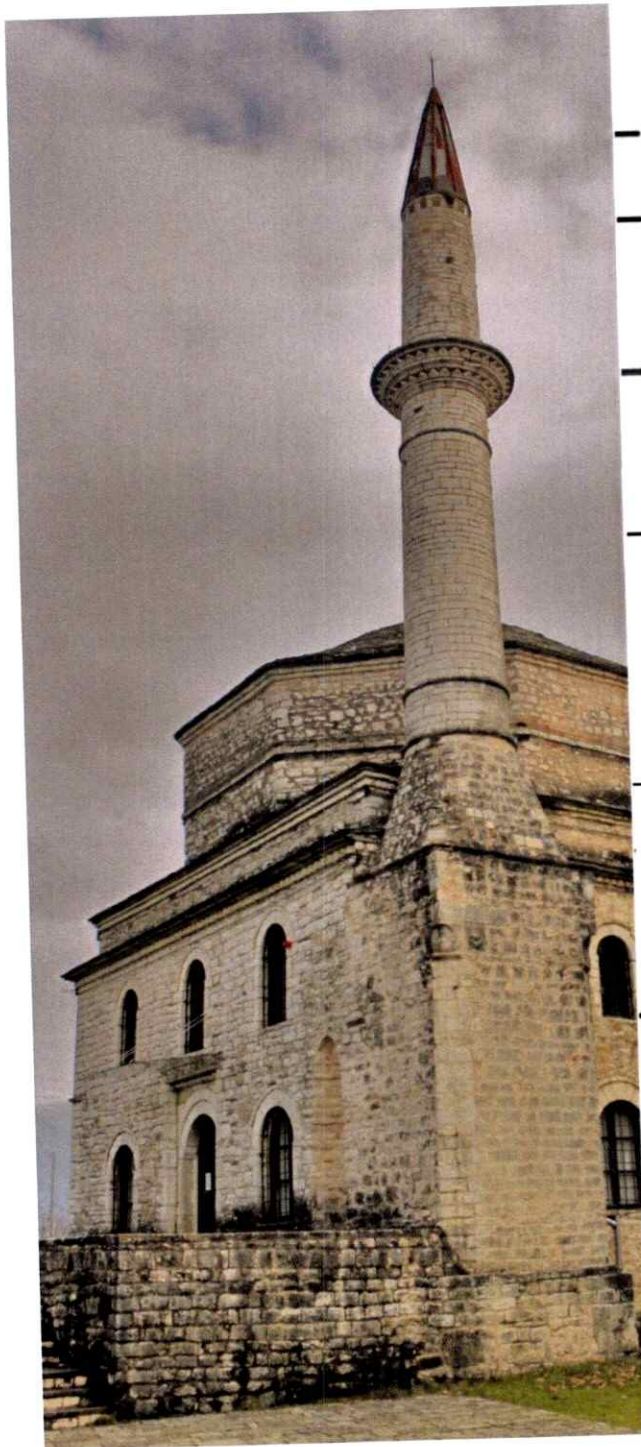
εικ.10 Ο μιναρές στο Φετιχιέ τζαμί.

εικ.11 Ο κορμός του μιναρέ καθώς και ο άξονας του κλιμακοστασίου είναι κατασκευασμένοι από λιθοδομή.

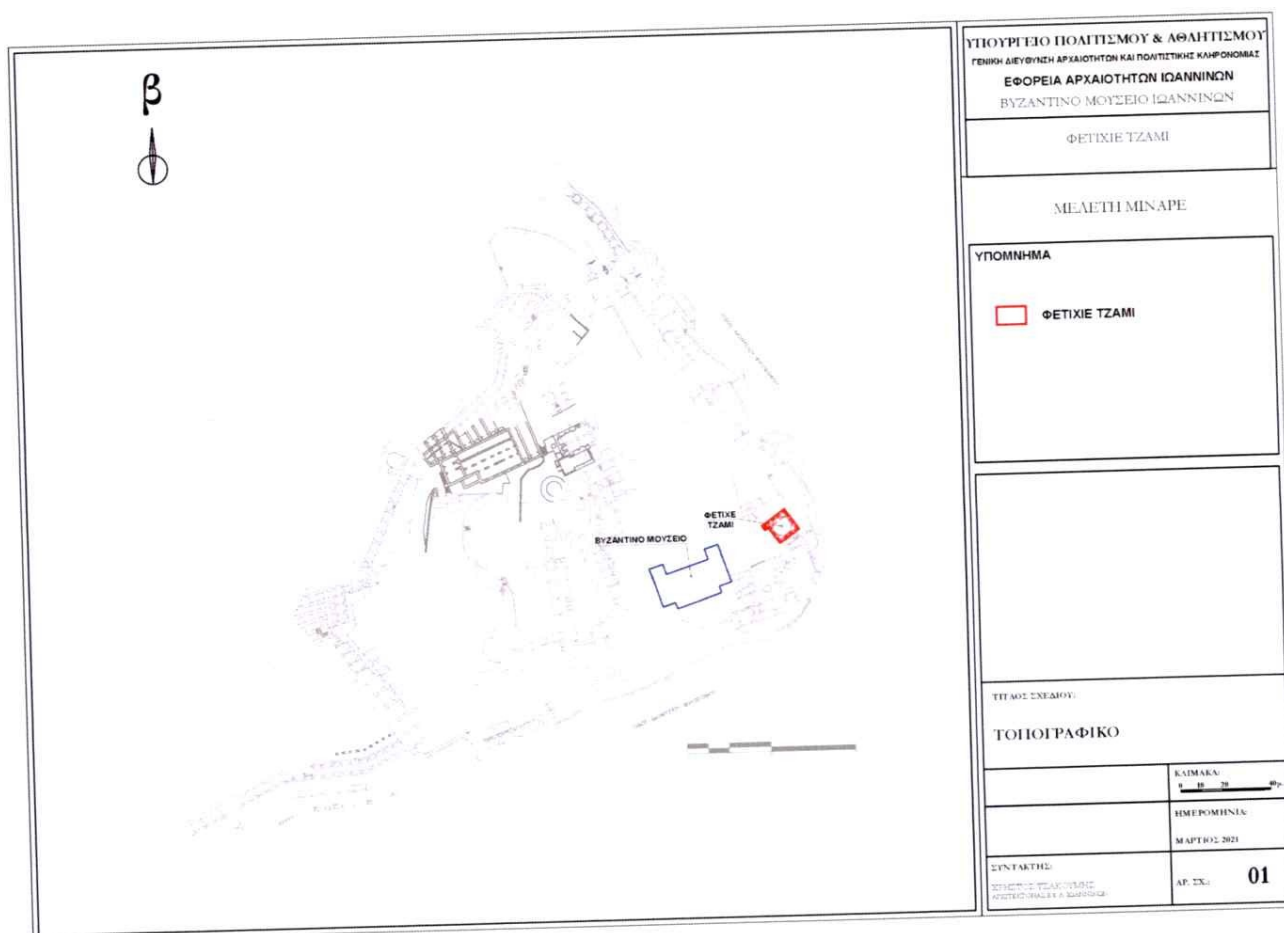
εικ.12 Οι τέσσερις εντοιχισμένες πλάκες, όπου σε κάθε μία από αυτές είναι λαξευμένο ένα σήμα που αντιστοιχεί σε τέσσερις θρησκείες.

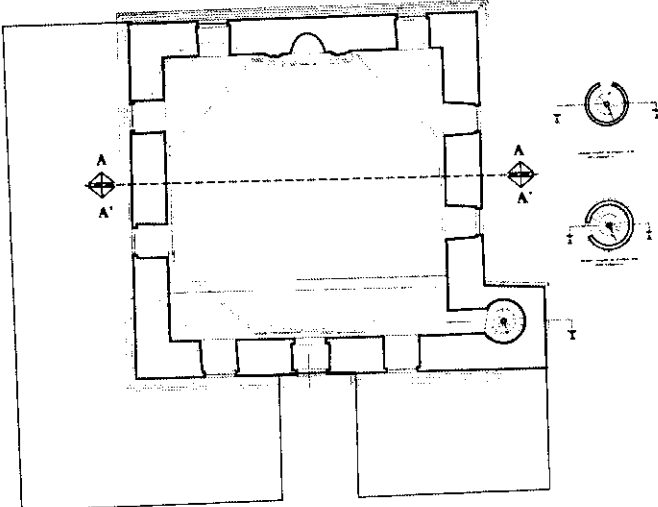

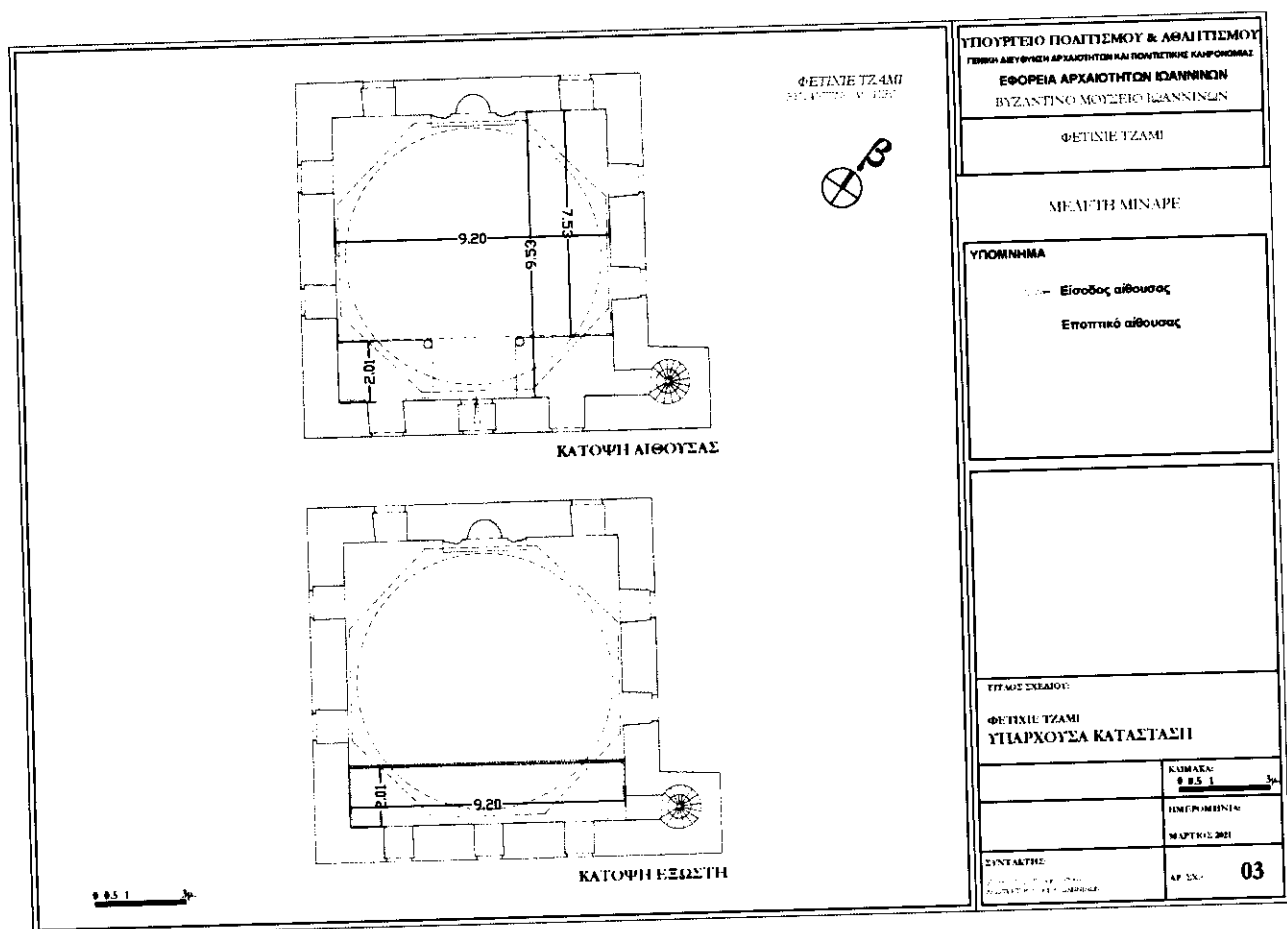
- *spire (külah)*
- *upper part of the minaret body (petek)*
- *balcony (şerefe)*
- *cylindrical or polygonal body/shaft*
- *transition segment (küp)*
- *boot (pulpit, kaide)*
- *footing*

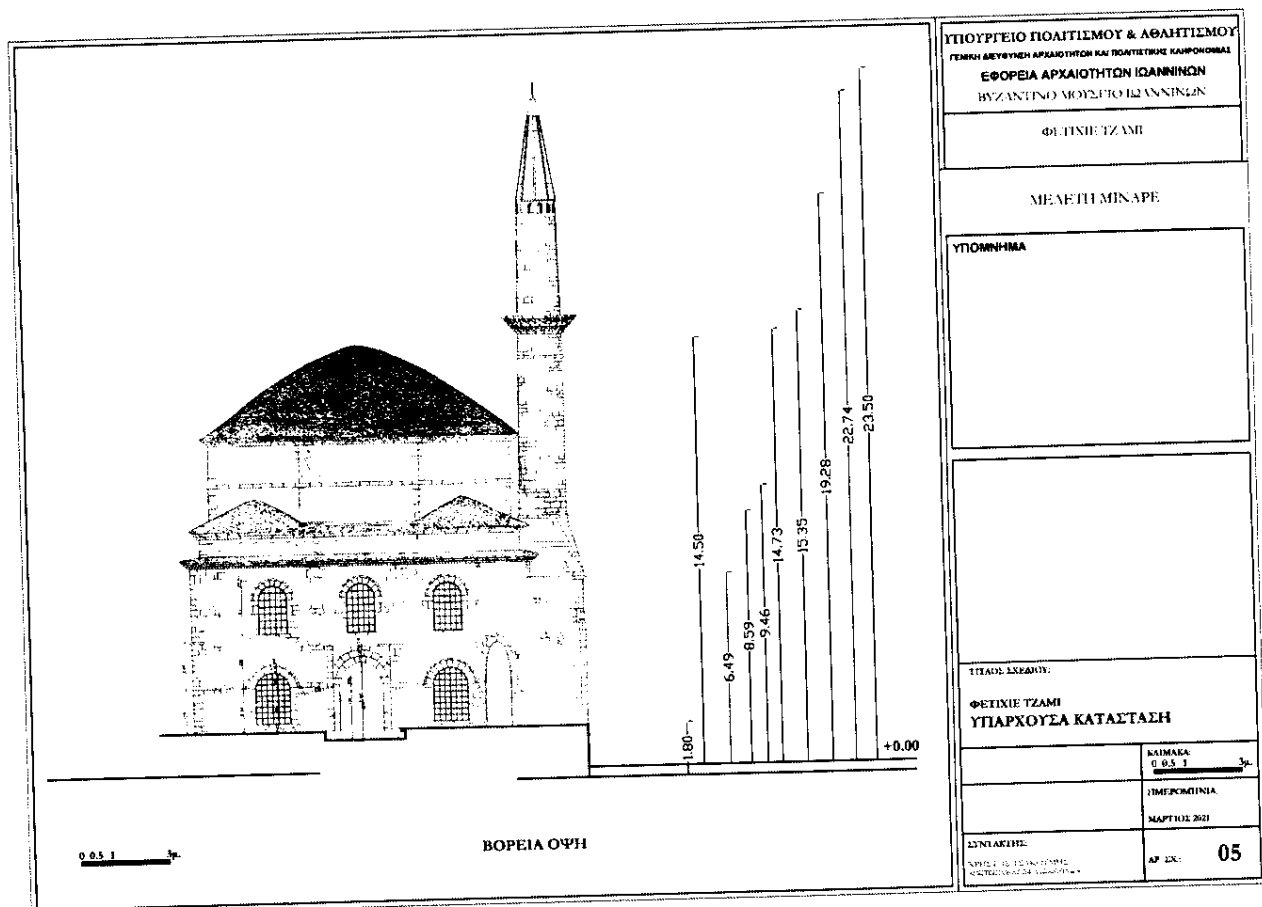
ΕΙΚ.13 Τα βασικά στοιχεία του μινारे στο Φετιχιέ τζαμί είναι: το βάθρο-βάση (temel), η μπότα (kaide), το μεταβατικό τμήμα (küp), ο κυλινδρικός ή πολυγωνικός σκελετός (gonde), οι σκάλες (merdiven), ο εξώστης (şerefe), το άνω μέρος του σώματος του μινारे (petek) και η κορυφή (kulah).

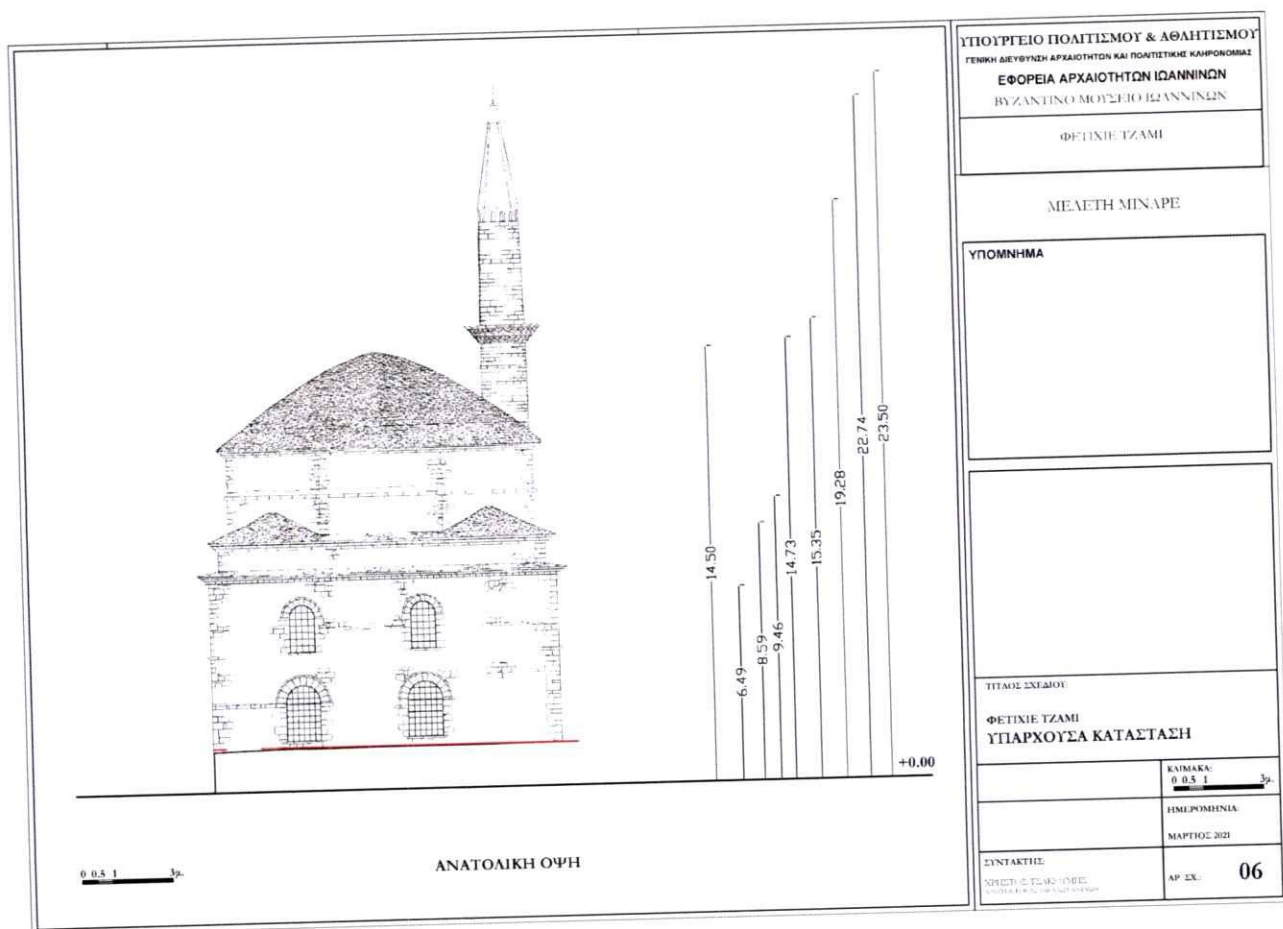
ΣΧΕΔΙΑ

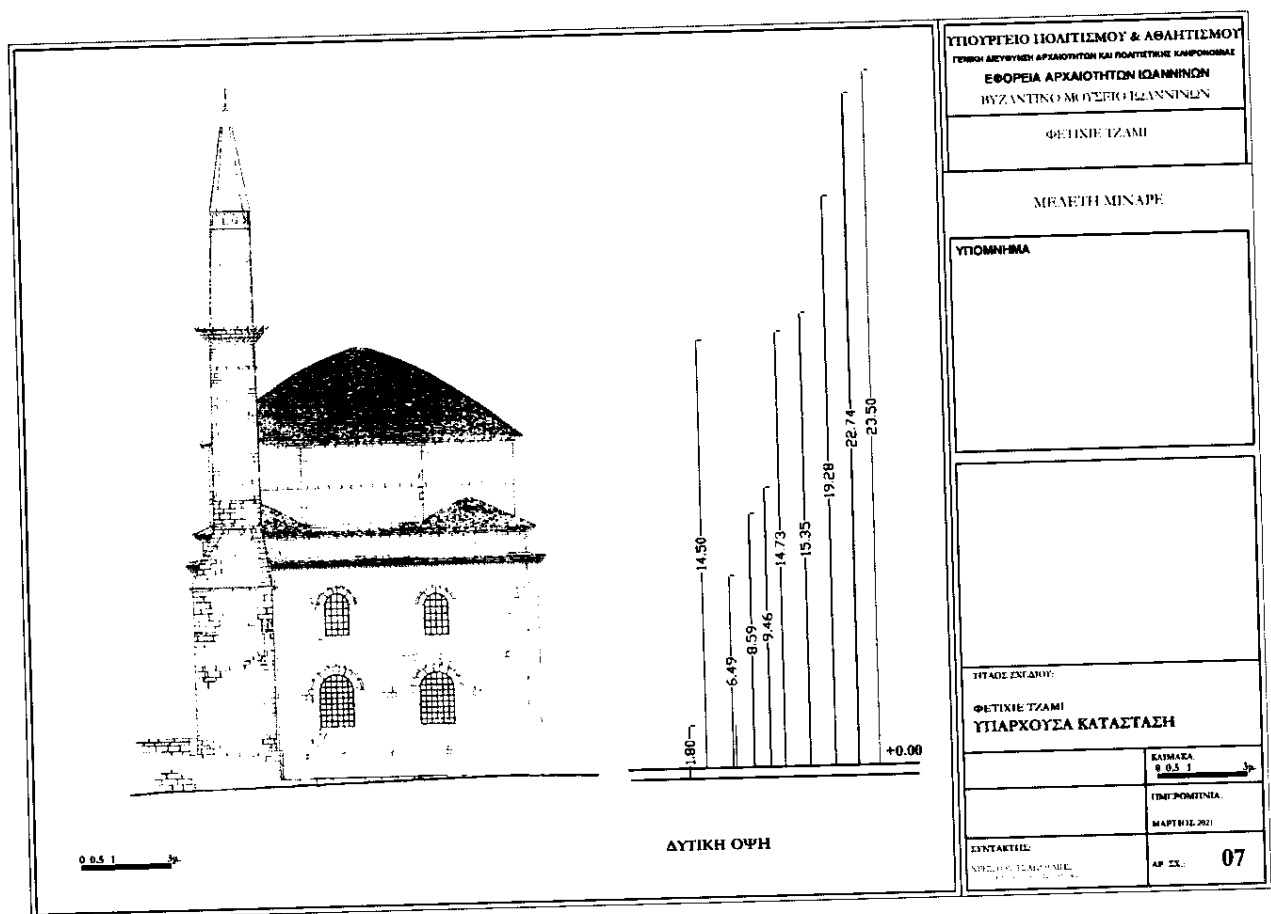

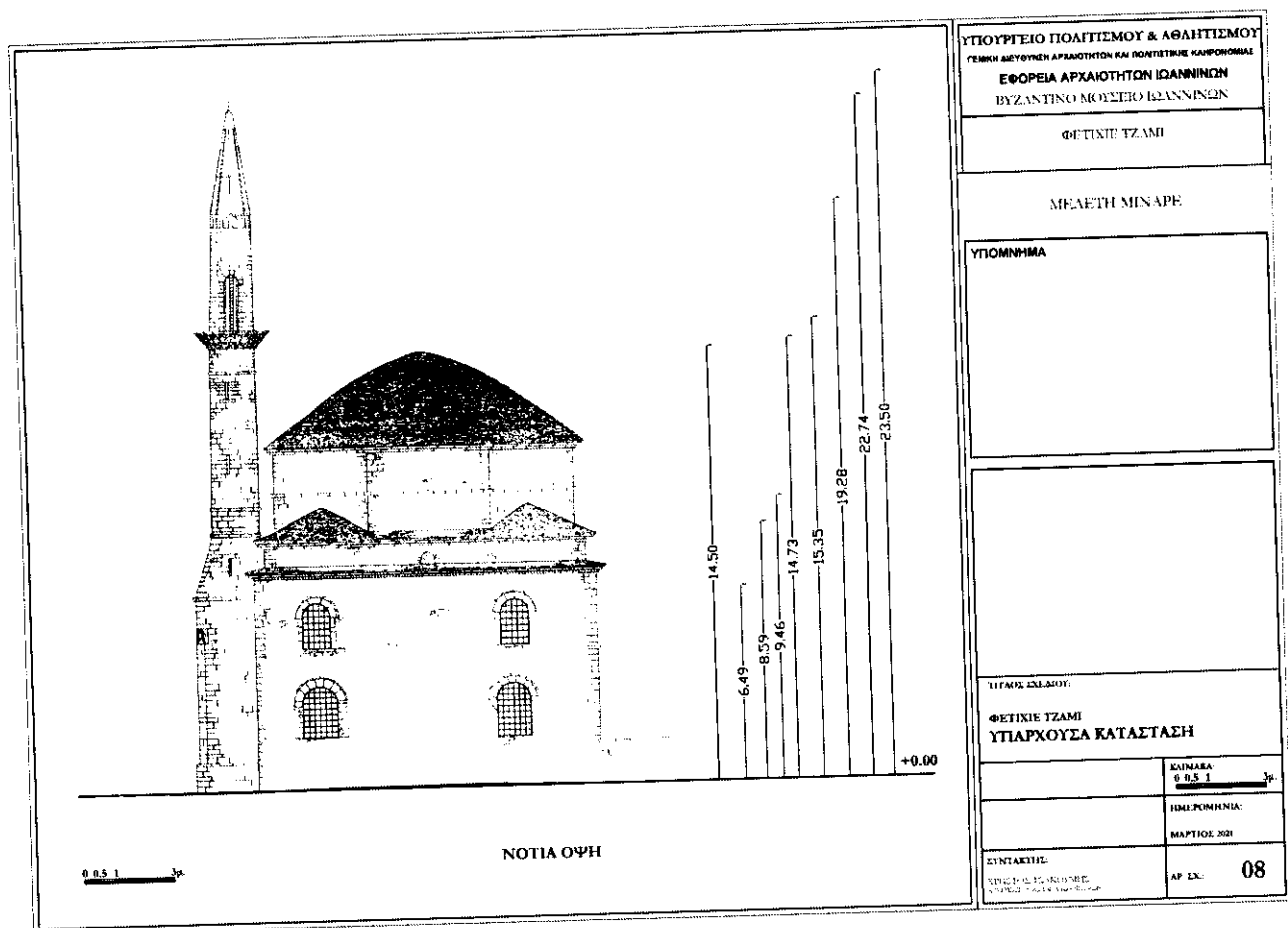
ΦΕΤΙΧΙΕ ΤΖΑΜΙ BIZANTINO MOUSEIO ΚΑΤΟΨΗ ΑΙΘΟΥΣΑΣ 0 0.5 1 3m	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ					
	ΦΕΤΙΧΙΕ ΤΖΑΜΙ					
	ΜΕΛΕΤΗ ΜΙΝΑΡΕ					
	ΥΠΟΜΝΗΜΑ					
	ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ ΦΕΤΙΧΙΕ ΤΖΑΜΙ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ					
<table border="1"> <tr> <td data-bbox="1136 1331 1347 1412"></td> <td data-bbox="1347 1331 1476 1412"> ΚΑΙΜΑΚΑ 0 0.5 1 3m </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1136 1412 1347 1480"></td> <td data-bbox="1347 1412 1476 1480"> ΙΣΧΥΡΟΜΗΝΙΑ ΜΑΡΤΙΟΣ 2021 </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1136 1480 1347 1575"> ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΜΠΕΤΟ ΚΑΡΑΥΑΝΙΣ </td> <td data-bbox="1347 1480 1476 1575"> ΑΡ. ΣΧ.: 02 </td> </tr> </table>		ΚΑΙΜΑΚΑ 0 0.5 1 3m		ΙΣΧΥΡΟΜΗΝΙΑ ΜΑΡΤΙΟΣ 2021	ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΜΠΕΤΟ ΚΑΡΑΥΑΝΙΣ	ΑΡ. ΣΧ.: 02
	ΚΑΙΜΑΚΑ 0 0.5 1 3m					
	ΙΣΧΥΡΟΜΗΝΙΑ ΜΑΡΤΙΟΣ 2021					
ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΜΠΕΤΟ ΚΑΡΑΥΑΝΙΣ	ΑΡ. ΣΧ.: 02					

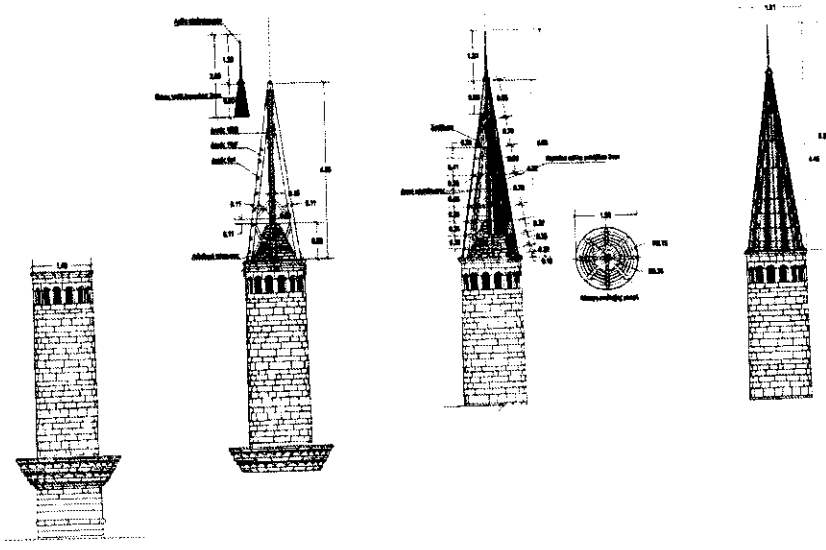

	
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΦΕΤΙΧΕ ΤΖΑΜΙ
ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΜΙΝΑΡΕ	
ΥΠΟΜΝΗΜΑ	
ΠΛΑΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ:	
ΦΕΤΙΧΕ ΤΖΑΜΙ ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ	09

Για την κάλυψη της ανωτέρω δαπάνης έχει εκδοθεί: α) η υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ 401773/23-8-2022 απόφαση ανάληψης υποχρέωσης με Α.Δ.Α.: 92ΞΝ4653Π4-Ζ9Δ , ΑΔΑΜ:22REQ011129642, πίστωσης ύψους 29.500,00ΕΥΡΩ συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 24%, για την πληρωμή ισόποσης δαπάνης σε βάρος της πίστωσης του προϋπολογισμού εξόδων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Ειδικός Φορέας 1021-204-0000000 και ΑΛΕ 3110901001 Οικονομικού έτους 2022, για την εκτέλεση άμεσων μέτρων αποκατάστασης της απόληξης και τοιχοποιίας του μιναρέ στο Φετιχιέ Τζαμί της Ακρόπολης Ιτς Καλέ Κάστρου Ιωαννίνων, CPV : 92522200-8 «Υπηρεσίες συντήρησης ιστορικών κτιρίων».

β) η βεβαίωση του Προϊσταμένου της Οικονομικής Υπηρεσίας, επί της ανωτέρω απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, για την ύπαρξη διαθέσιμου ποσού, την συνδρομή των προϋποθέσεων της παρ 1α του άρθρου 4 του ΠΔ 80/2016 και τη καταχώρηση στο Βιβλίο Εγκρίσεων και Εντολών πληρωμής της αντίστοιχης πίστωσης με α/α 66465 και γ) η υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/286839/14-9-2022 ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ απόφαση έγκρισης εκτέλεσης εργασιών με ΑΔΑ: Ω3ΦΟ4653Π4-6Ψ6.

Η προσφορά μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, θα πρέπει να υποβληθεί στα γραφεία της υπηρεσίας μας (Πλατεία 25ης Μαρτίου 6 45221, Ιωάννινα) ταχυδρομικώς ή αυτοπροσώπως **έως τις 30-09-2022 και ώρα 15.00.**

Προς απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού από διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων των παρ.1 και 2 του άρθρου 73 του Ν.4412/2016, και του ν. 4782/2021 όπως ισχύουν, παρακαλούμε να μας αποστείλετε τα παρακάτω δικαιολογητικά **σε ισχύ κατά το χρόνο υποβολής** τους ή στην περίπτωση που δεν αναφέρεται χρόνος ισχύος (όπως τα ποινικά μητρώα), εφόσον έχουν εκδοθεί **έως τρεις (3) μήνες** πριν από την υποβολή τους (άρθρο 80 παρ.12 του Ν.4412/2016, όπως προστέθηκε με την παρ.7αδ του άρθρου 43 του Ν.4605/2019), ΓΕΜΗ: Διάρκεια 1 μήνα.

Δικαιολογητικά:

1. Φορολογική ενημερότητα για κάθε νόμιμη χρήση, εκτός είσπραξης, εκτός μεταβίβασης
2. Ασφαλιστική ενημερότητα (άρθρο 80 παρ.2 του Ν.4412/2016)
3. Απόσπασμα ποινικού μητρώου. αα) στις περιπτώσεις εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) και προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.), τους διαχειριστές και τα μέλη, ββ) στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, καθώς και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου όπως φαίνονται στο καταστατικό.
4. Πιστοποιητικό ΓΕΜΗ
5. Πιστοποιητικό περί μη κατάθεσης δικογράφου αίτησης για υπαγωγή στο καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης (από Πρωτοδικείο)
6. Πιστοποιητικό περί μη κατάθεσης δικογράφου αίτησης σχεδίου αναδιοργάνωσης (από Πρωτοδικείο)
7. Πιστοποιητικό περί μη θέσεως σε αναγκαστική διαχείριση (από Πρωτοδικείο)
8. Πιστοποιητικό περί μη πτώχευσης (από Πρωτοδικείο)
9. Πιστοποιητικό περί μη κατάθεσης δικογράφου αίτησης συνδιαλλαγής – εξυγίανσης (αρ.99 Ν.3528/2007) (από Πρωτοδικείο)
10. Πιστοποιητικό περί μη κατάθεσης δικογράφου εκκαθαριστή / συνεκκαθαριστή (από Πρωτοδικείο)
11. Πιστοποιητικό ότι δεν έχει κατατεθεί αίτηση για διορισμό ή αντικατάσταση εκκαθαριστού ή συνεκκαθαριστού, ούτε έχει εκδοθεί απόφαση από την εκούσια του Ειρηνοδικείου.

Επίσης στις περιπτώσεις εταιρειών:

12. Καταστατικό εταιρείας
13. Ασφαλιστική Ενημερότητα για την εταιρεία
14. Ασφαλιστική Ενημερότητα για όλα τα μέλη της εταιρείας
15. Πιστοποιητικό εκπροσώπησης και αν υπάρχει ανανέωση.

Η σχετική αίτηση για την έκδοση τυχόν Ενιαίου Πιστοποιητικού Δικαστικής Φερεγγυότητας για τα παραπάνω πιστοποιητικά του Υπουργείου Δικαιοσύνης μπορεί να υποβληθεί ηλεκτρονικά και το πιστοποιητικό θα εκδίδεται και θα παραλαμβάνεται από τον αιτούντα επίσης ηλεκτρονικά, μέσω της πλατφόρμας solon.gov.gr και σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο έγγραφο για τη Διαδικασία έκδοσης Ενιαίου Πιστοποιητικού Δικαστικής Φερεγγυότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης με αρ. πρωτ. 13535 / 29-03-2021 και ΑΔΑ Ω1Α2Ω-41Τ.

Η Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Εφορείας

ΕΝΤΥΠΟ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

«Άμεσα μέτρα αποκατάστασης της απόληξης και της τοιχοποιίας του μιναρέ
στο Φετιχιέ τζαμί της Ακρόπολης Ιτς Καλέ».

2022 ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ		
«Άμεσα μέτρα αποκατάστασης της απόληξης και της τοιχοποιίας του μιναρέ στο Φετιχιέ τζαμί της Ακρόπολης Ιτς Καλέ».		
A/A	Περιγραφή	Τμχ
1	«Άμεσα μέτρα αποκατάστασης της απόληξης και της τοιχοποιίας του μιναρέ στο Φετιχιέ τζαμί της Ακρόπολης Ιτς Καλέ Κάστρου Ιωαννίνων».	1

ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ:

ΦΠΑ 24%:.....

ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΕ ΦΠΑ:
(ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ)

Ο ΠΡΟΣΦΕΡΩΝ

(σφραγίδα και υπογραφή)